

اثرهال درحالت عادی ابررساناهای $Nd_{1-2x}Ca_xM_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ ($M=Pr, Th$)

قربانی، شعبان رضا^۱؛ و رب، اوستن^۲

^۱گروه فیزیک؛ دانشگاه تربیت معلم سبزواری؛ سبزواری؛ صندوق پستی ۳۹۷

^۲*Solid State Physics, IMIT, KTH, SE-164 40 Kista, Electrum 229, Stockholm, Sweden*

چکیده

خواص تراپردی نمونه های $Nd_{1-2x}Ca_xM_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ ($M=Pr, Th$) درحالت عادی باندازه گیری اثرهال مطالعه شدند. ضریب هال دردمای بالا تقریباً برای $Ca-Pr$ ثابت است درحالیکه یک افزایش شدیدی برای آلاینده $Ca-Th$ وجود دارد. این تغییرات یک کاهش تمرکز بار را برای $Ca-Th$ ولی ثابت برای $Ca-Pr$ پیشنهاد می کند.

The normal State Hall effect in $Nd_{1-2x}Ca_xM_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ ($M=Pr, Th$) Superconductors

Ghorbani S.R.¹; Rapp Ö.²

¹Department of Physics, Sabzevar Teacher Training University, P.O. Box 397, Sabzevar, Iran,

²Solid State Physics, IMIT, KTH Electrum 229, SE-164 40 Kista, Stockholm, Sweden.

Abstract

The transport properties of sintered samples $Nd_{1-2x}Ca_xM_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ ($M=Pr, Th$) with $0 \leq x \leq 0.10$ have been studied in the normal state by Hall effect measurements. The Hall coefficient at high temperature was almost constant for $Ca-Pr$ while it increases with increasing $Ca-Th$ doping concentration. These changes suggested a decreasing charge concentration for $Ca-Th$ and a constant charge concentration for $Ca-Pr$.

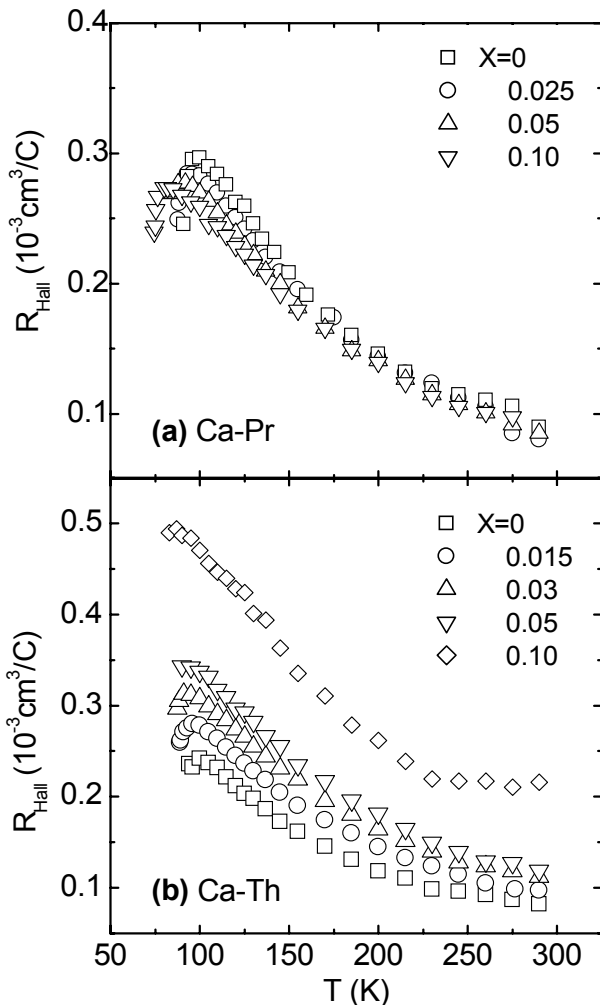
PACS No. 74.72.Jt; 74.25.Fy; 74.62.Dh

تمرکز حفره ها ثابت نگه داشته می شود. بعبارت دیگر حفره های اضافه شده توسط Ca بوسیله الکترونها Pr و Th در تمرکزهای آلایش پایین جبران می شوند. در این حالت تغییرات سهموی دمای بحرانی T_c با تمرکز حفره فرونشاندن می شود و T_c بطور خطی با تمرکز آلایش کاهش می یابد [۳،۴].
پراش نوترون این ترکیبات نشان داد که تغییر ساختار، پارامترهای شبکه و طول پیوندها کوچک هستند. با این حال تفاوت های مشخصی در روند تغییرات بعضی باند والانس سامها (BVS) [۳،۴] و آهنگهای واهلش میون [۵] بصورت تابعی از تمرکز این آلاینده ها وجود دارند. علاوه بر این مطالعه مقاومت ویژه الکتریکی ρ [۶] و توان گرما الکتریسته S [۷] دو نوع موضعی شدن متفاوت را برای این دوسری نمونه پیشنهاد می کند.

مقدمه

خواص فیزیکی حالت عادی ابررساناهای با دمای بحرانی بالا (HTSC) در مقایسه با فلزات معمولی غیر متعارف هستند [۱]. تحقیقات زیادی روی خواص حالت عادی ابررسانایی سیستم $RE-RE$ (RE ها عناصر خاکی هستند) جهت روشن شدن مکانیزمهای از بین برنده ابررسانایی انجام گرفته است. این تحقیقات نشان داده که خواص حالت عادی قویاً در تضاد با تئوری مایع فرمی [۲] هستند و وابستگیهای پیچیده ای را به دمای آلایش و بی نظمی ها نشان می دهند.
ترکیبات $RE_{1-2x}Ca_xM_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ با ($M=Pr, Th$) و مقدار اکسیژن ثابت نمونه های جذابی هستند. چون آلاینده های $Ca-Pr$ و $Ca-Th$ از نظر الکتریکی خشی هستند بنابراین

۱۰۰ K با افزایش تمرکز Ca-Pr اندکی کاهش می یابد. از سوی دیگر برای ۱۲۳-Nd آلاییده با Ca-Th، R_H با افزایش آلایش در تمام محدوده دمایی از T_c تادمای اتاق افزایش می یابد.

شکل ۱. وابستگی دمایی ضریب هال R_H برای $Nd_{1-2x}M_xPr_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$

M=Th (b) M=Pr (a) $2xCa_xM_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$

نسبت تغییرات ρ و R_H در دمایی اتاق برای سری $Nd_{1-2x}M_xPr_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ اساسی دارد. تفاوت جالب دیگر برای هر دو سری در R_H است [۷]. تفاوت جالب دیگر برای هر دو سری در دمایی $275 K$ ($R_H(275 K)$) است. این وابستگی برای هر دو سری نمونه در شکل ۲ مقایسه شده اند. برای آلاییده Ca-Pr تقریباً ثابت است. در حالیکه برای آلاییده Ca-Th افزایش شدیدی مشاهده می شود. این نشان می دهد که تمرکز بار الکتریکی (حفره ها) با افزایش Ca-Th کاهش می یابد ولی برای

اندازه گیری و تست نمونه ها

نمونه ها با ترکیب $Nd_{1-2x}Ca_xM_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ با M برابر Pr و Th و $0 \leq x \leq 0.10$ به روش فرآیند پودر حالت جامد تهیه شدند که جزئیات آن در مرجع [۷] شرح داده شده است. نمونه ها در اتمسفر اکسیژن در دمایی $460^\circ C$ بمدت ۳ روز باز پخت شدند و سپس با آهنگ $12^\circ C/hr$ تا دمایی اتاق سرد شدند. پراش به روش پودراشعه X و نوترون نشان داد که تمام نمونه های آلایش شده بجز نمونه $x=0.10$ سری Ca-Th دارای ساختار تک فاز اورتورومبیک هستند. این نشان می دهد که حد حلالیت جامد Ca-Th اندکی زیر $x=0.10$ است.

ولتاژ هال V_H با تکنیک چهار پروپ استاندارد با دو الکتروود اضافی جهت اندازه گیری V_H و روش جاروب کردن میدان مغناطیسی اندازه گیری شدند. سیمهای الکتریکی با چسب نقره به نمونه ها متصل و در دمایی $300^\circ C$ داخل اتمسفر اکسیژن بمدت نیم ساعت باز پخت شدند. با این روش مقاومتی در حدود $1-2 \Omega$ برای اتصال بدست می آید. برای اندازه گیری ولتاژ هال از نمونه هایی با ابعاد $0.5 \times 2.5 \times 6 \text{ mm}^3$ استفاده شد. تمام نمونه ها در دمایی بالای دمایی بحرانی T_c و میدانهای مغناطیسی B تا $8 T$ تابعی خطی از B بودند. ضریب هال R_H از روی شیب این رابطه در هر دمایی تعیین شد.

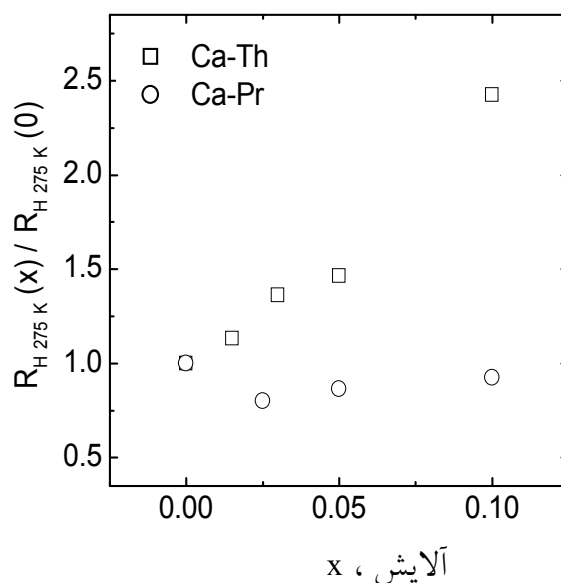
در این کار بمنظور درک بیشتری از خواص آلاییده های Ca-Pr و Ca-Th و ضریب هال در حالت عادی بصورت تابعی از دما و تغییر میدان مغناطیسی در بازه $0 \leq B \leq 8 T$ در هر دمایی ثابت اندازه گیری می شود.

نتایج و تحلیل داده ها

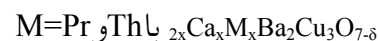
شکل ۱ R_H را به صورت تابعی از دما و تمرکز آلایش Ca-Pr و Ca-Th نشان می دهد. R_H در حالت عادی برای تمام نمونه های هر دو سری مثبت است و با افزایش دما افزایش یافته به مقدار ماکزیممی در دمایی نزدیک $100 K$ می رسد و بعد از آن شدیداً کاهش می یابد. وابستگی دمایی R_H در دماهای پایین قویتر از دماهای بالا است. در سری $Nd_{1-2x}Ca_xPr_xBa_2Cu_3O_{7-\delta}$ دماهای بالا R_H با تغییر x ثابت است در حالیکه قله آن در دمایی

- Wäppling R., Physica C 338 (2000) 263.
 [6]- Lundqvist B., Lundqvist P., Rapp Ö., Phys. Rev. B 57 (1998) 14428.
 [7]- Ghorbani S.R., Andersson M., Rapp Ö., Phys. Rev. B 66 (2002) 104519

آلاینده Ca-Pr ثابت است. این نشان می دهد که ظرفیت Pr در این تمرکز آرایش پایین +۴ است چون در غیر این صورت تاثیر بار اضافه شده توسط Ca بیشتر از Pr می باشد و (۲۷۵ K) R_H بایستی کاهش یابد. این نتایج نشان می دهند که اضافه کردن آلاینده Ca-Th حالت فلزی را بطور چشمگیری کاهش می دهد. این نتایج توافق بسیار خوبی با تغییرات مقاومت ویژه الکتریکی در حالت عادی [۶] و توان گرماالکتريسته [۷] دارند.

شکل ۲. وابستگی R_H (۲۷۵ K) به تمرکز آرایش برای Nd- $2x$

سپاسگزاری

از حمایت‌های مالی دانشگاه تربیت معلم سبزوار، آژانس تحقیقاتی و تنسک پرودت (VR) و برنامه اکسید کثورسوند قدردانی می شود.

مرجع‌ها

- [1]- Anderson P.W., The theory of superconductivity in High- T_c Cuprate (Princeton University Press, Princeton, 1977).
 [2]- Anderson P.W., Science 235 (1987) 1196; 256 (1992) 1526.
 [3]- Lundqvist P., Rapp Ö., Tellgren R., and Bryntes I., Phys. Rev. B 56 (1997) 2824.
 [4]- Lundqvist P., Tengroth C., Rapp Ö., Tellgren R., and Hegedüs Z., Physica C 269 (1996) 231.
 [5]- Lundqvist P., Rapp Ö., Hartmann O., Karlsson E., and